TARİH Sınıf-9

KONU İSLAMİYET YAYILIYOR

Hz. Muhammed'e 610 yılında Allah tarafından Cebrail aracılığı ile ilk vahiy gönderilmiştir. Böylece Peygamberlik görevi başlamıştır. İslam dini; Cahiliye Dönemi'nde gündelik yaşamın bir parçası olan putlara tapma, falcılık-büyücülük, kan davaları, gasp, içki, faiz ve kadınlara kötü muamele gibi birçok kötü alışkanlığı yasaklamıştır. Bu durum, cahiliye toplumundaki önderlerin tepkisini çekmiştir. Müslümanlar kendilerine yönelik yapılan şiddete ve işkencelere karşı Hz. Peygamber'in izniyle güvenli gördükleri yerlere hicret etmişlerdir.

Hz. Muhammed, 620 yılında Medine'den Cahiliye Devri adetlerine göre hac vazifesini yapmak ve çevrede kurulan panayırlara katılmak için Mekke'ye gelen bazı kişilerle Akabe denilen mevkide görüşmüş ve onları İslam'a davet etmiştir. Bu kişiler İslam'ı kabul etmiş ve Hz. Peygamber'i koruyacaklarına dair biat (söz) vermiştir. İslam tarihine bu görüşmeler Akabe Biatları olarak geçmiştir.

İlk Toplumsal Sözleşme

Hz. Muhammed, Medine'de kabileciliğe ve toplum içindeki çatışmalara son vermek, Medine'ye hicret etmek zorunda kalan Müslümanları, yerli halk ile kaynaştırarak bütün üstünlük iddialarını ortadan kaldırmak istemiştir.

Bunun için muhacir ve ensar arasında kardeşlik ilan etmiştir. Hz. Peygamber; Müslümanlar arasında birliği sağladıktan sonra Medine'de bulunan başka dinden insanlarla İslam Devleti'nin ilk yazılı anlaşması olan Medine Sözleşmesi'ni imzalamıştır. Toplumdaki bireylerin birbirleriyle ve yabancılarla olan ilişkileri, din ve vicdan hürriyeti, hak ve sorumlulukları belirli esaslara bağlanmıştır. Sözleşmeyle hem bir devlet teşkil edilmiş hem de hükûmet otoritesi ve eğitim düzene sokulmuştur. Sözleşme, ilk maddeden itibaren Müslümanlar ile gayrimüslimlerin Medine'ye bir saldırı olduğunda, birlikte hareket etmesini karara bağlamıştır. Baskının, zorbalığın, hukuksuzluğun, zulüm ve şiddetin hâkim olduğu o günkü ortamda bu sözleşme sosyal ve idari manada çok önemli bir gelişmedir.

Bedir Savaşı (624)

Mekkeliler, içinde Medine'ye hicret eden Müslümanların mallarının da olduğu bir kervanı Şam'a göndermeye karar vermiştir. Bunu öğrenen Müslümanlar, Şam kervanının yolunu kesmek ve müşriklere gözdağı vermek için sefer düzenlemiştir. Bedir Kuyuları önünde yapılan savaşı Müslümanlar kazanmıştır. Müslümanların **ilk savaşı** ve **ilk zaferi**dir. Savaş sonucunda elde edilen ganimetler paylaştırılmış, ganimetlerin 1/5'i hazineye aktarılırken, 4/5'i savaşa katılan Müslümanlara dağıtılmıştır. (İslam savaş hukukunun temelleri atılmıştır.) Savaş esirlerinden her on Müslümana okuma-yazma öğretenler serbest bırakılmıştır. (İslamiyet'in eğitim öğretime verdiği önem ve teşviki göstermektedir)

Uhud Savaşı (625)

Mekkeli müşrikler, Bedir Savaşı'nın intikamını almak ve Müslümanların denetimine geçen Suriye-Mısır ticaret yolunu tekrar ele geçirmek amacıyla Mekkeliler üzerine harekete geçmiştir. Hz. Peygamber'in ordunun güvenliğini sağlamak için Ayneyn Tepesi'ne yerleştirdiği okçuların yerlerini terk etmesi nedeniyle Müslümanlar bozguna uğramıştır. Hz. Peygamber'in yaralandığı bu savaşta, Hz. Hamza şehit olmuştur. Savaş sonunda Mekkeli müşrikler tam bir galibiyet kazanamamış ve geri dönmüşlerdir.

Hendek Savaşı (627)

Mekkeli müşriklerin Müslümanları son yok etme çabası olan Hendek Savaşı, ismini Medine'nin etrafına hendek kazılarak savunma yapılmasından almıştır. Müşriklerin kuşatması şiddetli bir fırtına nedeniyle sona ermiş ve müşrikler kuşatmayı kaldırıp Mekke'ye geri dönmüşlerdir.

Hudeybiye Antlaşması (628)

Bu antlaşmaya göre Müslümanlar, o yıl Mekke'ye giremeyecek ve umre yapamayacaktır. Mekkeli bir kimse Hz. Muhammed'in yanına kaçarsa velisinin isteği üzerine geri verilecek, fakat bir Müslüman kaçarak Mekke'ye sığınırsa iade edilmeyecektir. Bu antlaşma sonucunda; Mekkeliler, Hudeybiye Antlaşması ile Müslümanları resmen tanımıştır.

Hayber'in Fethi (629)

Yahudiler, Şam ticaret yolunu tehdit edip Müslüman ticaret kervanlarına zarar vermeye ve Mekkeli müşrikleri Müslümanlara karşı kışkırtmaya devam etmekteydi. Bunun üzerine Hayber üzerine bir sefer düzenledi ve kale ele geçirildi. Bu zaferle Şam ticaret yolunun güvenliği sağlandı.

Mute Savaşı (629)

Hz. Muhammed'in Gassanileri İslamiyet'e davet için gönderdiği elçinin Suriye civarında öldürülmesi üzerine Hz. Peygamber bir ordu hazırlayarak bölgeye sevk etti. Gassani hükümdarı, Bizans'tan yardım istedi. Bölgeye gelen Bizans ordusu ile Müslümanlar arasında bir savaş yapıldı. Müslümanlarla Bizans İmparatorluğu arasındaki ilk savaştır.

Mekke'nin Fethi (630)

Mekkeli müşrikler Hudeybiye Antlaşması'na sadık kalmamışlardır. Bunun üzerine Hz. Peygamber ordusuyla Mekke üzerine yürümüştür. Şehre giren Müslüman birlikler, ciddi bir direniş ile karşılaşmamış ve kısa sürede kan akıtılmadan fetih tamamlanmıştır. Mekke'nin Fethi ile birlikte Kureyş müşriklerinin Hz. Peygamber ve Müslümanlara karşı olan düşmanlığı sona ermiş, Hicaz Bölgesi'nde İslam'ın yayılışının önündeki engeller ortadan kalkmıştır.

Huneyn Seferi (630)

Mekke'nin Müslümanlar tarafından fethi üzerine Taifliler, putperest diğer kabileler ile birleşerek büyük bir ordu hazırlamıştır. Hz. Peygamber, Huneyn'de toplanmış olan bu ordu üzerine sefere çıkmıştır. Yapılan savaşta müşrikler yenilgiye uğratılmıştır.

Taif Seferi (630)

Huneyn Savaşı'nda Taiflilerin müşriklere yardım etmesi üzerine Hz. Muhammed, Taif üzerine sefer düzenlemiştir. Yapılan mücadelelerden yıpranan Taifliler ertesi sene Hz. Peygamber'e elçiler göndererek İslamiyet'i kabul etmiştir.

Tebük Seferi (631)

Bizans'ın Arabistan üzerine büyük bir sefer düzenleyeceği haberleri üzerine Hz. Muhammed ordusuyla sefere çıkmıştır. Tebük mevkiine gelindiğinde haberin asılsız olduğu öğrenilmiştir. Arabistan dışına yapılan ilk sefer olma özelliği gösteren Tebük Seferi sırasında bölgede birçok kabile Müslümanlığı kabul etmiştir.

SORULAR

1. Medine'den çıkarılan Yahudilerin, Suriye ile yapılan ticareti engellemeleri nedeni ile yapılan savaş aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mute Savaşı
B) Bedir Savaşı
C) Hayber Savaşı
D) Tebük Savaşı
E) Huneyn Savaşı

Cevap: C

2. Aşağıdaki gelişmelerden hangisinin sonucunda Mekkeli müşrikler, Müslümanların varlığını hukuken tanımıştır?

A) Akabe Biatı
B) Hudeybiye Barışı
C) Huneyn Savaşı
D) Medine Sözleşmesi
E) Tebük Seferi

Cevap: B

3. Aşağıdakilerden hangisi Bedir Savaşı'nın sonuçlarından biri değildir?

A) Müslümanların ilk askerî başarısıdır.
B) Müslümanların kendilerine güvenlerini arttırmıştır.
C) Ganimetlerin 5/4'ü gazilere paylaştırılmıştır.
D) İslam savaş hukukunun esasları ortaya çıkmıştır.
E) Mekke'nin fethi tamamlanmıştır.

Cevap: E